

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1535/2024
19.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Слободана Велисављевића, Гордане Којић и Дијане Јанковић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљене АА, због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 2. у вези става 1. Кривичног законика и др, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца по службеној дужности окривљене АА - адвоката Марије Стојковић, поднетом против правноснажних решења Основног суда у Младеновцу К.бр. 394/23 – Кв.бр. 107/24 од 23.02.2024. године и Вишег суда у Београду Кж2 бр. 581/24 од 02.04.2024. године, у седници већа одржаној дана 19.11.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца по службеној дужности окривљене АА - адвоката Марије Стојковић, поднет против правноснажних решења Основног суда у Младеновцу К.бр. 394/23 – Кв.бр. 107/24 од 23.02.2024. године и Вишег суда у Београду Кж2 бр. 581/24 од 02.04.2024. године, у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 4) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Решењем Основног суда у Младеновцу К.бр. 394/23 – Кв.бр. 107/24 од 23.02.2024. године, према окривљеној АА на основу члана 211. став 1. тачка 3) у вези члана 216. став 1. и 2. ЗКП продужен је притвор који јој је одређен решењем судије за претходни поступак Основног суда у Младеновцу Кпп.бр. 93/23 од 28.09.2023. године и који се рачуна од 26.09.2023. године од 20,00 часова, као дана и часа лишења слободе и који има трајати до даље одлуке суда, а по том решењу најдуже 30 дана рачунајући од дана доношења решења, с тим да жалба не задржава његово извршење.

Решењем Вишег суда у Београду Кж2 бр. 581/24 од 02.04.2024. године, одбијена је као неоснована жалба браниоца по службеној дужности окривљене АА изјављена против решења Основног суда у Младеновцу К.бр. 394/23 – Кв.бр. 107/24 од 23.02.2024. године.

Против наведених правноснажних решења захтев за заштиту законитости поднела је бранилац по службеној дужности окривљене АА - адвокат Марија Стојковић, у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости, укине другостепено решење и предмет врати Вишем суду у Београду на поновно одлучивање пред измењеним судским већем.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца по службеној дужности окривљене, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажна решења против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца по службеној дужности окривљене АА - адвоката Марије Стојковић је неоснован у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, док је у преосталом делу недозвољен.

Бранилац у поднетом захтеву наводи да је учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, јер су у доношењу решења Основног суда у Младеновцу К.бр. 394/23 – Кв.бр. 107/24 од 23.02.2024. године учествовале судије које су морале бити изузете од даљег поступања у предметном поступку, обзиром да су дана 22.12.2023. године судије Небојша Васић и Снежана Пантелић Ивановић учествовале у доношењу решења којим се потврђује оптужница.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости су неосновани, а ово из следећих разлога:

У конкретном случају, неспорно је да су у доношењу решења о продужењу притвора које се захтевом за заштиту законитости побија и у доношењу решења којим је потврђена оптужница учествовале судије Основног суда у Младеновцу и то судија Небојша Васић и судија Снежана Пантелић Ивановић.

Према одредби члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП битна повреда одредаба кривичног поступка постоји ако је на главном претресу учествовао судија или судија-поротник који се морао изузети.

Одредбама члана 37. став 1. тачка 1) до 4) Законика о кривичном поступку предвиђене су ситуације у којима се судија или судија-поротник мора изузети од вршења судијске дужности у одређеном предмету, због неког одређеног односа и повезаности судије са учесницима поступка или са предметом. Између осталог, у тачки 4) прописано је да судија не може вршити судијску дужност ако је у истом предмету поступао као судија за претходни поступак или је одлучивао о потврђивању оптужнице или је учествовао у доношењу мериторне одлуке о оптужби која се побија жалбом или ванредним правним леком.

По ставу Врховног суда, битна повреда одредаба кривичног поступка из члан 438. став 1. тачка 4) ЗКП постоји ако је на главном претресу учествовао судија или судија поротник који се морао изузети, те следствено томе, судија који је у истом предмету поступао као судија за претходни поступак или је одлучивао о потврђивању оптужнице, не може учествовати на главном претресу у доношењу мериторне одлуке, али може поступати у доношењу других процесних одлука (мера обезбеђења за присуство окривљеног, у конкретном случају, о притвору) у истом предмету, будући да то не представља битну повреду одредаба кривичног поступка.

Сходно изнетом, неосновани су наводи захтева за заштиту законитости којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП.

У преосталом делу захтев за заштиту законитости је недозвољен.

Одредбом члана 484. ЗКП прописано је да се у захтеву за заштиту законитости мора навести разлог за подношење (члан 485. став 1. ЗКП), а у случају из члана 485. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП мора се доставити одлука Уставног суда или Европског суда за људска права.

Одредбом члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП прописано је да се захтев за заштиту законитости може поднети ако је правноснажном одлуком или одлуком у поступку који је претходио њеном доношењу повређен закон, а ставом 4. наведеног члана предвиђени су услови под којима окривљени преко свог браниоца може поднети захтев за заштиту законитости, а то је учињено таксативним набрајањем повреда закона које могу бити учињене у поступку пред првостепеним и поступку пред апелационим судом – члан 74, члан 438. став 1. тачка 1) и 4) и тачка 7) до 10) и став 2. тачка 1), члан 439. тачка 1) до 3) и члан 441. став 3. и 4. ЗКП.

Бранилац по службеној дужности окривљене у поднетом захтеву за заштиту законитости као разлог подношења нумерише и повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, коју образлаже наводима да суд особите околности да ће окривљена у кратком временском периоду поновити кривично дело види у налазу и мишљењу вештака психијатријске струке, који је сачињен без икакве медицинске документације на основу једног разговора са окривљеном у притвору и извештају Центра за социјални рад из ког произлази да је „окривљена пријављена и на њиховој евиденцији“ без даљег навођења о каквој евиденцији и пријавама је реч и без достављања таквог извештаја браниоцу. По ставу одбране, наведени докази не могу се користити у кривичном поступку, а посебно не као критеријуми за доношење одлуке о продужењу мере притвора из разлога предвиђених одредбом члана 211. став 1. тачка 3) ЗКП.

На описани начин, по ставу Врховног суда, бранилац по службеној дужности само формално нумерише повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, која је законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости, док у суштини указује на повреду закона из члана 211. став 1. тачка 3) ЗКП, оспоравајући оцену особитих околности које је суд ценио као приликом доношења одлуке о притвору.

Међутим, повреда закона из члана 211. став 1. тачка 3) ЗКП, не представља законом дозвољен разлог, због којег окривљени преко браниоца може поднети овај ванредни правни лек - захтев за заштиту законитости, због чега је Врховни суд, захтев у наведеном делу, оценио као недозвољен.

Из изнетих разлога, Врховни суд је, на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП и члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Ирина Ристић, с.р.

Председник већа-судија
Мирољуб Томић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић